

TRAKŲ PRADINĖS MOKYKLOS PASIRENGIMO ĮGYVENDINTI UGDYMO TURINIO ATNAUJINIMĄ PIRMINĖ SITUACIJOS ANALIZĖ

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija bei Nacionalinė švietimo agentūra įgyvendina projektą „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“.

Vadovaujantis švietimo būklės analizės duomenimis ugdymo turinys atnaujinamas kas 10–12 metų. Ugdymo turinį reglamentuoja Bendrosios programos. BP yra nacionalinio lygmens ugdymo turinį reglamentuojantis dokumentas, padedantis siekti Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme nustatytų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo tikslų. Bendrosiose programose apibrėžiami siektini ugdymosi rezultatai, nusakomos mokymo ir mokymosi turinio apimtys, detalizuojami ugdymo rezultatų pasiekimų lygių požymiai.

Siekiant išsiaiškinti pasirengimo įgyvendinti ugdymo turinio atnaujinimą Trakų pradinės mokyklos mokytojams ir pagalbos mokiniams specialistams 2022 metų spalio 10-14 dienomis buvo išsiųsta apklausa.

Apklausos tikslas - gauti informacijos apie mokyklos bendruomenės pasirengimą įgyvendinti ugdymo turinio atnaujinimą.

Apklausos uždaviniai: išskirti mokyklos bendruomenės pasirengimo įgyvendinti ugdymo turinio atnaujinimą stiprybes ir silpnybes; nustatyti tobulintinus dalykus ruošiantis ugdymo turinio atnaujinimo įgyvendinimui.

Ji pateikta 24 respondentams. Į klausimus atsakė 22 pedagoginiai darbuotojai. Kai kurių klausimų patikslinimui buvo atlikta individuali žodinė apklausa. Remtasi turima mokyklos administracijos informacija.

Mokytojų kompetencijų dirbti pagal atnaujintas bendrąsias programas analizė.

Viena iš pagrindinių ugdymo kaitos sėkmės prielaidų yra visų suinteresuotų pusių dalyvavimas kaitos procese nuo pat pirmųjų kaitos įgyvendinimo etapų, jų motyvacija ir pasirengimas įgyvendinti pokyčius. Bene svarbiausi šiame etape yra pedagoginiai darbuotojai, kurie pirmieji perpras atnaujintas BUP. Apklausoje mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų teirautasi: ar žino, kad vyksta ugdymo turinio atnaujinimas; ar yra susipažinę su savo dalyko atnaujintų programų turiniu; ar yra susipažinę su įtraukiojo ugdymo principais; ar žino, kur ieškoti informacijos apie atnaujintą ugdymo turinį; ar žino, kaip keisis pamokos struktūra dirbant pagal atnaujintas Bendrąsias programas; ar žino, kad reikės tobulinti savo žinias ir kompetencijas darbui su atnaujintomis Bendrosiomis programomis; ar yra susipažinę su atnaujinto ugdymo turinio kompetencijomis ir kaip jas reikės ugdyti pamokų metu; ar nori dalyvauti mokymuose apie atnaujintą ugdymo turinį, įtraukujį ugdymą; ar pasiruošę taikyti IKT; ar svarbu ugdymo turinio atnaujinimo klausimais bendradarbiauti su kolegomis, apie atnaujintą ugdymo turinį kalbėtis mokyklos metodinėje grupėje.

Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad:

- su savo dalyko atnaujintų programų turiniu yra susipažinę 13.6 proc., iš dalies susipažinę 59.1 proc., nesusipažinę 27.3 proc. pedagogų;
- su įtraukiojo ugdymo principais yra susipažinę 54.5 proc., iš dalies susipažinę 36.4 proc., nesusipažinę 9.1 proc. pedagogų;
- kur ieškoti informacijos apie atnaujinto ugdymo turinį žino 68.2 proc., iš dalies žino 27.3 proc., nežino 4.5 proc. pedagogų;
- kaip keisis pamokos struktūra, dirbant pagal atnaujintas bendrąsias programas žino 18.2 proc., iš dalies žino 45.5 proc., nežino 36.4 proc. pedagogų;
- kad reikės tobulinti savo žinias ir kompetencijas darbui su atnaujintomis programomis žino 81.8 proc., iš dalies žino 18.2 proc. pedagogų;

- su šešiomis atnaujinto turinio ugdymo kompetencijomis ir visų kompetencijų pristatymais yra susipažinę 18.2 proc., iš dalies susipažinę 68.2 proc., nesusipažinę 13.6 proc. pedagogų;
- kaip reikės ugdyti mokinių bendrąsias kompetencijas dalyko pamokų metu supranta 27.3% proc., iš dalies supranta 40.9 proc., nesupranta 31.8 proc. pedagogų;
- 100 proc. pedagogų norėtų dalyvauti seminaruose, mokymuose, kur bus pritaikytas atnaujintas ugdymo turintis;
- dalyvauti seminaruose, mokymuose, kur bus pristatomas įtraukusis ugdymas, norėtų 90.9 proc., iš dalies 4.5 proc., ne- 4.5 proc.;
- 100 proc. pedagogų norėtų apie atnaujintą ugdymo turinį kalbėtis mokyklos metodinėje grupėje;
- planuojant savo pamokas pagal atnaujintas bendrąsias programas svarbu bendrauti ir bendradarbiauti su kolegomis 90.9 proc., iš dalies svarbu 9.1 proc. pedagogų.

Stiprybės - mokyklos pedagogai žino, kad vyksta ugdymo turinio atnaujinimas; supranta, kad reikės tobulinti savo žinias ir kompetencijas darbui su atnaujintomis bendrosiomis programomis; žino, kur ieškoti informacijos apie atnaujintą ugdymo turinį; yra nusiteikę lankyti seminarus, bendrauti ir bendradarbiauti su kolegomis planuojant pamokas pagal atnaujintas programas, nagrinėti atnaujinto ugdymo turinį mokyklos metodinėje grupėje.

Tobulintina sritis - pedagogai iš dalies yra susipažinę su savo dalyko atnaujintų programų turiniu, su šešiomis atnaujinto turinio ugdymo kompetencijomis ir visų kompetencijų pristatymais, su įtraukiojo ugdymo principais.

Silpnybės - mokytojai silpniausiai žino, kaip keisis pamokos struktūra, nelabai supranta, kaip reikės ugdyti mokinių bendrąsias kompetencijas dalyko pamokų metu.

Pagalbos mokiniui specialistų sudėties analizė.

Lietuva kartu su kitomis demokratinėmis valstybėmis įgyvendina įtraukiojo ugdymo principus pereidama nuo mokyklos – visiems, prie mokyklos – kiekvienam. Remiantis Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo plėtros agentūros pozicija, svarbiausia įtraukiojo ugdymo sistemų vizija yra užtikrinti, kad visų amžiaus grupių besimokantiems asmenims kartu su bendraamžiais vietos bendruomenėje būtų suteiktos prasmingos ir labai kokybiškos švietimo galimybės.

Trakų pradinėje mokykloje dirba logopedė, specialioji pedagogė, socialinė pedagogė, psichologė ir mokytojų padėjėjos. Šiais mokslo metais mokykloje ugdomi 24 mokiniai, kuriems nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai. 11 mokinių turi didelių ugdymosi poreikių, 3 mokiniai turi labai didelių ugdymosi poreikių. 5 mokiniams skirtas namų mokymas (8 savaitinės valandos per savaitę, švietimo pagalbos specialistų pagalba neteikiama).

Pagalbos mokiniui specialistų teikiama pagalba, mokiniams turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių:

Pagalbos mokiniui specialistas	Etatas	Mokinių skaičius etatui	Pagalbą gaunančių mokinių skaičius	Pagalbos negaunančių mokinių skaičius
Logopedė	1 etatas	40 (50)	65	29 (19)
Specialioji pedagogė	0,5 etato	27	13	11
Psichologė	1 etatas	ne daugiau kaip 400	19 mokinių	-
Socialinė pedagogė	1 etatas	ne daugiau kaip 400	19 mokinių	-
Mokytojų padėjėjos	4	-	17 mokinių: 9 per visas pamokas, 8 mokiniai nuo 3 iki 10 pamokų per savaitę	2 5 mokiniams skirtas namų mokymas

Logopedo pagalba teikiama 65 mokyklos mokiniams. Mokinių skaičius viršija 1 logopedo etatą (50 mokinių).

Socialinė pedagogė taip pat teikia epizodinę ir/arba ilgalaikę pagalbą mokiniams, neturintiems specialiųjų ugdymosi poreikių (atsižvelgiant į tėvų ir/arba mokytojų žodines paraiškas, pateiktas patyčių formas). Socialinė pedagogė atlieka pirminius ir pakartotinius mokinio galių ir sunkumų mokinių vertinimus bei apklausas įvertinančias patyčių mastą mokykloje.

Psichologė taip pat teikia epizodinę ir/arba ilgalaikę pagalbą mokiniams neturintiems specialiųjų ugdymosi poreikių (atsižvelgiant į tėvų ir/arba mokytojų žodines paraiškas, pateiktas patyčių formas). Psichologė mokykloje atlieka pirminius ir pakartotinius mokinio galių ir sunkumų, adaptacijos tyrimus. Rengia individualias rekomendacijas mokinio psichologinėms, asmenybės ir ugdymosi problemoms spręsti.

Socialinė pedagogė ir psichologė inicijuoja, rengia ir įgyvendina prevencinį švietimą organizuojant klasės valandėles elgesio ir emocijų valdymo, savęs pažinimo, draugystės ir kt. temomis, pagal pedagogų prašymus.

Mokytojų apklausoje buvo klausama: ar mokykloje pakanka mokytojų, pavaduojančių mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų.

Atlikus apklausą paaiškėjo, kad 63,6 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų nesutinka, kad mokykloje užtenka mokytojų, pavaduojančių mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų.

Tik 4,5 proc. respondentų sutinka ir 31,9 proc. iš dalies sutinka, kad mokykloje užtenka mokytojų, pavaduojančių mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų.

Kitas svarbus sėkmingo įtraukiojo ugdymo faktorius - mokyklos ir klasės aplinkos pritaikymas įvairių poreikių mokiniams. Todėl apklausoje buvo klausama: ar mokyklos, klasės aplinka atitinka universalus dizaino principus, pagal kuriuos suprojektuota aplinka, produktai ar paslaugos yra lengvai pasiekiami, suprantami ir gali būti naudojami visų mokyklos bendruomenės narių, nepaisant jų amžiaus, dydžio ir galimybių.

22,7 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų sutinka, kad mokyklos ir klasės aplinka atitinka universalus dizaino principus.

54,5 proc. apklaustų mokytojų iš dalies sutinka, kad mokyklos ir klasės aplinka atitinka universalus dizaino principus.

22,7 proc. - nesutinka, kad mokyklos ir klasės aplinka atitinka universalus dizaino principus.

Kūrybingai organizuoti mokinių ugdymo procesą ir laisvalaikį, į praktinę veiklą įtraukti vis didesnę dalį mokyklos bendruomenės svarbios edukacinės erdvės. Apklausoje buvo klausama, ar mokykloje pakanka edukacinių erdvių.

50 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų iš dalies sutinka, kad mokykloje pakanka edukacinių erdvių ir 50 proc. mokytojų nesutinka, kad mokykloje pakanka edukacinių erdvių.

Stiprybės – mokykla turi visus pagalbos mokiniui specialistus.

Tobulintinos sritys - specialistų pritraukimas į mokyklą, pagalbos intensyvinimas mokiniams, turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių; edukacinių erdvių skaičiaus ir įvairovės didinimas, išnaudojant mokyklos teritorijos erdves.

Silpnybės – nėra atliepiama į mokinių poreikį gauti visų rekomenduotų specialistų intensyvią pagalbą.

Materialinių išteklių analizė.

Švietimo įstatyme ugdymo turinys apibrėžiamas per keturis sandus: ko mokoma (bendrosios programos), kaip mokomasi (metodai, mokytojų kompetencijos), kaip vertinama pažanga ir pasiekimai; kokios mokymo(si) priemonės yra naudojamos ugdymo procese. Užtikrinti ugdymo kokybę, neužtikrinus kurio nors iš šių keturių elementų, yra sunkiai įmanoma.

Sėkmingam atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimui būtina ugdymo(si) poreikius atitinkanti materialinių išteklių bazė. Visi mokyklos mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, mokytojai dalykininkai yra aprūpinti kompiuteriais. Mokykloje pamokose yra naudojamos 52 planšetės bei 24 kompiuteriai. Yra vienas komplektas „Bitučių“, 6 Codey Rocky robotukai. 5 klasės bei anglų kalbos, logopedės, priešmokyklinės grupės kabinetai, skaitykla aprūpinti

interaktyviais ekranais. Kitose klasėse yra 15 televizorių, 8 multimedijos. Bendram naudojimui skirti 2 kopijavimo aparatai, 1 spausdintuvas.

Visi mokyklos mokiniai yra aprūpinti vadovėliais ir skaitmeninėmis mokymo priemonėmis: EDUKA klasė licencijos nupirktos visiems mokyklos mokiniams ir mokytojams, EMA pratybos-2-4 klasių mokiniams (pagal pateiktas mokytojų paraiškas). EMA pratybomis naudojami 2c, 3a, 3c, 3d, 4a, 4b, 4c klasių mokiniai.

Mokyklos komanda dalyvauja 100 mokyklų, įgyvendinančių Nacionalinės švietimo agentūros projekto „Bendrojo ugdymo turinio ir organizavimo modelių sukūrimas ir išbandymas bendrajame ugdyme“ (projekto kodas 09.2.1-ESFA-V-726-04-0001) veiklą „Pradinio ugdymo informatikos programos rengimas, išbandymas ir diegimas“. Komandų vadovai ir pradinėse klasėse dirbantys mokytojai buvo kviečiami į nuotolinius įvadinius (8 akad. val.) mokymus „Informatikos gebėjimų ugdymas pradinėse klasėse“. Šia galimybe pasinaudojo 3 mokyklos mokytojai (informacija pagal pateiktus mokytojų prašymus).

Apklausoje pedagoginių darbuotojų teirautasi: ar pakanka ugdymo priemonių (vadovėlių, žemėlapių, plakatų, pratybų ir kt.) diegiant atnaujintas Bendrąsias programas; ar pakankamas aprūpinimas kita mokymo proceso organizavimui reikalinga technika (spausdintuvai, interaktyvios lentos ir kt.) bei kanceliarinėmis priemonėmis; ar mokykloje mokiniai aprūpinti kompiuteriais, planšetėmis ir kitomis IKT.

Atlikus apklausą nustatyta :

- 40.9 proc. mokytojų sutinka, kad pakanka esamų ugdymo priemonių (vadovėlių, žemėlapių, plakatų, pratybų ir kt.) diegiant atnaujintas BP;
- 45.5 proc. mokytojų iš dalies sutinka, kad pakanka esamų ugdymo priemonių (vadovėlių, žemėlapių, plakatų, pratybų ir kt.) diegiant atnaujintas BP;
- 13.6 proc. mokytojų nesutinka, kad pakanka esamų ugdymo priemonių (vadovėlių, žemėlapių, plakatų, pratybų ir kt.) diegiant atnaujintas BP;
- 31.8 proc. mokytojų sutinka, kad yra aprūpinti kita mokymo proceso organizavimo technika (pvz.: spausdintuvais, interaktyviomis lentomis ir kt.) bei kanceliarinėmis prekėmis;
- 40.9 proc. mokytojų iš dalies sutinka, kad yra aprūpinti kita mokymo proceso organizavimo technika (pvz.: spausdintuvais, interaktyviomis lentomis ir kt.) bei kanceliarinėmis prekėmis;
- 27.3 proc. mokytojų nesutinka, kad yra aprūpinti kita mokymo proceso organizavimo technika (pvz.: spausdintuvais, interaktyviomis lentomis ir kt.) bei kanceliarinėmis prekėmis;
- 59.1 proc. mokytojų sutinka, kad mokykloje mokiniai yra aprūpinti kompiuteriais, planšetėmis ir kitomis IKT;
- 40.9 proc. mokytojų iš dalies sutinka, kad mokykloje mokiniai aprūpinti kompiuteriais, planšetėmis ir kitomis IKT;
- 0 proc. mokytojų, nesutinka, kad mokykloje mokiniai aprūpinti kompiuteriais, planšetėmis ir kitomis IKT.

Stiprybės - mokykloje mokytojai, mokiniai yra aprūpinti kompiuteriais, planšetėmis ir kitomis IKT.

Tobulintinos sritys - reikėtų papildyti mokyklos ugdymo proceso organizavimo techniką (pvz.: spausdintuvais, interaktyviomis lentomis, kanceliarinėmis priemonėmis ir kt.)

Silpnybės - neracionalus Elektroninių pratybų EMA ir EDUKA naudojimas pamokų metu. Neišnaudotos galimybės įsigyti platformas interaktyvių užduočių kūrimui.

Išvados:

- Trakų pradinės mokyklos mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai žino, kad vyksta ugdymo turinio atnaujinimas; žino, kur ieškoti informacijos apie atnaujintą ugdymo turinį; suvokia, kad reikės tobulinti savo žinias ir kompetencijas darbui su atnaujintomis bendrosiomis programomis.

- Pedagoginiai darbuotojai iš dalies yra susipažinę su atnaujintų programų turiniu, įtraukiojo ugdymo principais, atnaujinto ugdymo turinio kompetencijomis, jų ugdymu pamokų metu, pasirengę IKT taikymui pradiniam ugdyme.

- Mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai išreiškė norą dalyvauti mokymuose, kur bus pristatomas atnaujintas ugdymo turinys, įtraukusis ugdymas, pamokos struktūra. Jiems svarbu planuojant pamokas bei ugdymo procesą pagal atnaujintą ugdymo turinį bendradarbiauti su kolegomis, apie atnaujintą ugdymo turinį kalbėtis mokyklos metodinėje grupėje.

- Pedagoginiai darbuotojai mano, kad iš dalies pakanka esamų ugdymo priemonių (vadovėlių, žemėlapių, plakatų, pratybų ir kt.) diegiant atnaujintas Bendrąsias programas. Iš dalies yra aprūpinti mokymo proceso organizavimo technika (spausdintuvais, interaktyviomis lentomis ir kt.) bei kanceliarinėmis priemonėmis. Mokyklos ir klasės aplinka iš dalies atitinka universalų dizaino principus, t.y. pritaikyta įvairaus amžiaus ir poreikių vaikams.

- Trakų pradinėje mokykloje iš dalies pakanka arba nepakanka edukacinių erdvių. Respondentų nuomonės pasiskirstė po lygiai.

- Trakų pradinėje mokykloje trūksta pavaduojančių mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų.

- Apklausoje dalyvavę pedagoginiai darbuotojai pateikė siūlymų: apgalvoti mokinių užimtumą pertraukų metu; ieškoti erdvių, kurioje mokiniai galėtų palaukti neformalaus ugdymo užsiėmimų; aprūpinti mokytojus spalvotu spausdintuvu, reikiamu kiekiu popieriaus spausdinimui, interaktyvia lenta; sukurti erdvę mokytojų kambariui.

Analizę atliko UTA komanda
2022-10-24